

Az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer 2023. évi Képzési és Gyakorlatozási Terve

BEVEZETÉS

A korábbi évek tapasztalatai rámutattak arra, hogy az éves képzési és gyakorlatozási tervek KKB szintű jóváhagyását célszerű megfelelő időben kezdeményezni. Ez különösen a jelentősebb erőforrásigényű, sok résztvevős országos gyakorlatok szervezése, költségtervezése szempontjából fontos.

2017-től kezdődően a KKB TT NBE MTSZ tesz javaslatot az éves képzési és gyakorlatozási tervre.

A korábban elfogadott koncepció szerint a képzési és gyakorlatozási terv már megadja a tárgyévét követő évre tervezett főbb képzési és gyakorlatozási programokat is. Jelen előterjesztés ezzel összhangban tartalmazza az Országos Nukleárisbaleset-elhárítási Rendszer (ONER) 2023. évi képzési és gyakorlatozási tervét, valamint a 2024. évre tervezett program főbb irányvonalait is.

Az éves képzési és gyakorlatozási terv a szakmailag elvárható minimális képzési és gyakorlatozási tevékenységet tartalmazza, és figyelembe veszi a korábban az ONER részére kidolgozott Hosszú Távú Képzési és Gyakorlatozási Tervet.

A terv elfogadásával a KKB meghatározza elvárásait az ONER központi, ágazati, valamint területi és helyi¹ szerveinél, szervezeteinél, valamint az I-es, II-es és III-as veszélyhelyzeti tervezési kategóriába tartozó létesítményekben a döntéshozói, döntés-előkészítői, megalapozói és végrehajtói felelősségi körökben működő állományok éves képzési és gyakorlatozási tervének összeállításához.

A tervben foglalt programpontokat az ONER-szervek ültetik át saját éves képzési és gyakorlatozási tervükbe, összehangolva azt a szervnél folyó egyéb képzési és gyakorlatozási tevékenységgel. Az így előálló éves szervezeti képzési és gyakorlatozási terv végrehajtását, illetve a végrehajtás pénzügyi feltételeit az adott ONER-szerv biztosítja saját költségvetéséből.

A jelen tervben szereplő gyakorlatok megvalósulása után a gyakorlat szervezője megküldi a gyakorlat értékelő jelentését a KKB TT NBE MTSZ elnökének, ezzel segítve a felkészülést a következő évi képzési és gyakorlatozási terv összeállítására.

¹ A jelen képzési és gyakorlatozási terv az ONER-nek az OBEIT 3.1. fejezete szerinti hármas tagozódását követi, és az OBEIT 1. mellékletében szereplő meghatározásokat és rövidítéseket alkalmazza.

1. A 2023. évi képzési terv

1.1. Központi szervek

No	Téma	Érintettek	Forma	Felelős	Ütemezés
1	Sugárvédelmi képzések	jogszabály szerint ²	tanfolyam	Központi szervek	2023.
2	Az OBEIT és a hozzá kapcsolódó műszaki-tudományos dokumentumok legutóbbi módosításainak ismertetése	KKB-szervek	előadás vagy tájékoztató anyag	Központi szervek	2023.

Központi szervek:

- a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter
- a kormányzati koordinációs szerv
- a kormányzati koordinációs szerv tudományos és operatív munkaszerve

1.2. Ágazatok

No	Téma	Érintettek	Forma	Felelős	Ütemezés
1	Az ágazatok felkészülése a saját BEIT-jük szerint	ágazatok	előadás	ágazatok	az ágazat és egyéb szabályozók felkészítési tervének ütemezése szerint
2	ONER ágazati szervezetek éves felkészítő előadása	ágazatok	előadás	BM OKF főigazgatók és OAH elnök	
3	Sugárvédelmi képzések	jogszabály szerint ²	tanfolyam	felelős vezető	
4	OSJER ágazati felkészítő foglalkozás, az együttműködés javítása céljából	mérőhálózattal rendelkező ágazatok	előadás	BM OKF, OAH, mérőhálózattal rendelkező ágazatok	
5	OKSER szervezetek felkészítő foglalkozása	laboratóriummal rendelkező szervezetek	előadás	OAH	
6	Az OBEIT és a hozzá kapcsolódó műszaki-tudományos dokumentumok és legutóbbi módosításainak ismertetése	ágazatok	előadás	ágazatok	

Ágazati szervek:

- valamennyi minisztérium
- az országos tisztifőorvos
- a Magyar Honvédség
- az atomenergia felügyeleti szerv
- az Országos Mentőszolgálat
- az Országos Meteorológiai Szolgálat
- a rendvédelmi szervek országos parancsnokságai és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítása
- országos vízkár-elhárítási középírányító szerv
- országos környezetügyi középírányító szerv
- az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.
- a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft.
- a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technikai Intézet
- az Energiatudományi Kutatóközpont
- a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

² A 2/2022. (IV. 29.) OAH rendelet 19. és 20. §-ában foglaltak szerint.

1.3. Védelmi bizottságok és szerveik

No	Téma	Érintettek	Forma	Felelős	Ütemezés
1	A területi és helyi szervek felkészítése a saját BEIT-jük szerint	területi és helyi szervek	előadás	VB elnök	a VB felkészítési terv ütemezése szerint
2	Munkacsoportok szakirányú szinten tartó képzése ³	VB-munkacsoportok	előadás	VB	
3	Sugárvédelmi képzések	jogszabály szerint ²	tanfolyam	VB elnök	
4	Az OBEIT és a hozzá kapcsolódó műszaki-tudományos dokumentumok és legutóbbi módosításainak ismertetése	területi és helyi szervek	előadás	VB	

Területi és helyi szervek:

- a területi védelmi bizottságok
- a helyi védelmi bizottságok
- a polgármesterek
- a minisztériumok, érintett kormány- és központi hivatalok irányításával működő területi szervek
- a rendvédelmi szervek területi és helyi szervei, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszervei és nyomozóhatósági szervei

1.4. I-es, II-es és III-as veszélyhelyzeti tervezési kategóriába tartozó létesítmények

No	Téma	Érintettek	Forma	Felelős	Ütemezés
1	Létesítményi alapképzések	új belépők	előadás	létesítmény	a létesítmények felkészítési tervének ütemezése szerint
2	A létesítmények specifikus feladatai és ONER-szervekkel történő együttműködés ismertetése	BESZ	előadás	létesítmény	
3	Szakkiképzések	BESZ-csoportok	előadás	létesítmény	
4	Sugárvédelmi képzések	jogszabály szerint ²	tanfolyam	létesítmény	
5	A létesítményre vonatkozó BEIT és egyéb szabályzó dokumentumok és azok legutóbbi módosításainak ismertetése	BESZ	előadás	létesítmény	

I. VTK:

- MVM Paksi Atomerőmű Zrt. (PAE)

II. VTK:

- EK Budapesti Kutatóreaktor (BKR)
- Izotóp Intézet Kft.
- RHK Kft. Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT)

III. VTK:

- BME NTI Oktatóreaktor (OR)
- RHK Kft. Püspökszilági Radioaktív Hulladékfeldolgozó és Tároló (RHFT)
- RHK Kft. Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló (NRHT)
- Nagy sugárforrásokat alkalmazó intézmények (az OBEIT 2.1 Műszaki segédlet 11.2. szerint)

³ A Nukleáris Értékelő Munkacsoport, a Lakosság Tájékoztatási Munkacsoport és az Operatív Törzs beosztott munkatársai képzésének végrehajtása (sugárvédelem, nukleáris és környezetbiztonság, rendvédelem, igazgatás, műszaki, informatika).

2. A 2023. évi gyakorlatozási terv

2.1. Riasztási gyakorlatok

Gyakorlat neve	Gyakoriság	Leírás	Résztevők	Felelős
ORIGO-1	12 gyakorlat	MARATHON próba minden hónap utolsó hetének első munkanapján.	Összes ONER-szerv	BM OKF
ORIGO-2	3 gyakorlat	Országosan tervezetten, de előre nem bejelentve. Értesítési gyakorlat.	Összes ONER-szerv	BM OKF
ORIGO-3	1 gyakorlat	Országos kommunikációs és riasztási gyakorlat a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, a polgári védelmi szervezetek, a közszolgálati médiaszolgáltatók és a vármegyei védelmi bizottságok operatív munkaszerveinek bevonásával. (Javasolt a PAE-vel közös teljes körű gyakorlattal együtt végrehajtani.)	Összes ONER-szerv	BM OKF

2.2. Törzsvezetési gyakorlatok

Gyakorlat neve	Gyakoriság	Leírás	Résztevők	Felelős
Törzsvezetési gyakorlat (ONER)	1 gyakorlat	Törzsvezetési gyakorlat a Paksi Atomerőmű bevonásával a védekezési stratégia, valamint közös KKB NVK – NVM együttműködés begyakorlása.	KKB NVK, KKB NVM, OAH, NBIÉK, KKB LATÁCS, Fejér, Tolna, Bács-Kiskun TVB	PAE, BM OKF, OAH, KKB NVM
Törzsvezetési gyakorlat (RHFT)	1 gyakorlat	Teljes körű törzsvezetési gyakorlat az RHFT-vel, külső együttműködők bevonásával.	KKB NVM, OAH, Pest MVB (a scenáriótól függően)	RHFT, OAH
Törzsvezetési gyakorlat (OR)	1 gyakorlat	Teljes körű törzsvezetési gyakorlat az OR-ral.	KKB NVM, OAH, XI. kerületi VB	OR, OAH

2.3. Egyéb gyakorlatok

Gyakorlat neve	Gyakoriság	Leírás	Résztevők	Felelős
Módszertani gyakorlatok	2–4 gyakorlat	A BESZ vezető döntése szerinti feladatok gyakorlására.	ONER-szervek	BESZ szervezet vezetője
Végrehajtási gyakorlat: sürgős óvintézkedések végrehajtása	1 gyakorlat	Végrehajtási gyakorlat a sürgős óvintézkedések közé tartozó pajzsmirigyblokkolás végrehajtásának (jódtablettakészletek hozzáférhetősége) gyakorlására.	Fejér, Tolna, Bács-Kiskun TVB	TVB-k
Végrehajtási gyakorlat: laboratóriumi összemérés	1 gyakorlat	Az ONER-ben részt vevő laboratóriumok helyszíni összemérése, szakmai gyakorlat.	Az ONER-ben részt vevő mérőhálózatok	NÉBIH

3. A 2024. év képzéseinek, gyakorlatainak főbb elemei

A 2024-re vonatkozó részletes ONER képzési és gyakorlatozási terv előterjesztése a KKB 2023. évi őszi ülésén történik meg. Az alábbiakban a terv fő elemei, szempontjai szerepelnek.

3.1. Képzési terv

- A tervezett OBEIT következő verziójához kapcsolódó műszaki-tudományos dokumentumok ismertetése a központi, ágazati és területi ONER-szerveknek, valamint az I-es, II-es és III-as veszélyhelyzeti tervezési kategóriába tartozó létesítmények szintjén.

3.2. Gyakorlatozási terv

- Gyakorlat az északi vármegyét (Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Pest, Nógrád) érintő nukleáris baleset következményeinek elhárítására, célszerűen Szlovákia tényleges bevonásával az óvintézkedések határ menti harmonizációjának felmérése, gyakorlása céljából.
- Törzsvezetési szintű gyakorlat a KKÁT-val, külső együttműködők bevonásával (minimálisan: KKB NVM, OAH, NBIÉK, Fejér, Tolna, Bács-Kiskun TVB).
- Törzsvezetési szintű gyakorlat az NRHT-vel, külső együttműködők bevonásával (a scenáriótól függően KKB NVM, OAH, Tolna TVB).
- Törzsvezetési szintű gyakorlat az BKR-rel, külső együttműködők bevonásával (a scenáriótól függően KKB NVM, OAH, XII. kerületi HVB).
- Radioaktív anyag szállítási balesete során kialakult veszélyhelyzet elhárítása (fizikai védelmi feladatok végrehajtásával közösen) (minimálisan BM OKF, ORFK, OAH, OSKSZ).